

BIULETYN INFORMACYJNY

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA MECHANIKI TEORETYCZNEJ I STOSOWANEJ ZA II KWARTAŁ 1970 R.

I. ROZWIJANIE DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ W DZIEDZINIE MECHANIKI TEORETYCZNEJ I STOSOWANEJ

1. Organizowanie regularnych zebrań naukowych w Oddziałach ilustruje poniżej zamieszczona tabela:

Lp.	Oddział	Liczba			
		zebrań	referatów	uczestników	dyskutantów
1.	Bydgoszcz	1	2	12	7
2.	Częstochowa	3	3	54	5
3.	Gdańsk	3	3	57	15
4.	Gliwice	2	3	46	30
5.	Kraków	2	2	41	12
6.	Łódź	2	2	24	11
7.	Poznań	2	2	27	11
8.	Szczecin	3	3	72	13
9.	Warszawa	1*)	1	38	5
10.	Wrocław	2	3	32	15
Razem		21	24	403	124

*) W Oddziale Warszawskim odbyło się tylko jedno zebranie naukowe (w okresie sprawozdawczym), ponieważ Oddział zorganizował również w tym czasie rozszerzone zebranie w formie sesji naukowej, o której będzie mowa w dalszej części sprawozdania.

Tematyka referatów wygłoszonych na zebraniach naukowych była następująca:

Lp.	Data	Prelegent	Temat	Liczba	
				uczest- ników	dysku- tantów
Oddział w Bydgoszczy					
1.	14.05.70	T. Jędryka	Elementy analizy nieliniowych równań różniczkowych	12	7
2.	„ „ „	K. Wernerowski	Wybrane zagadnienia obliczeń łożysk powietrznych na podstawie zasadniczych nieliniowych równań różniczkowych		
Oddział w Częstochowie					
3.	29.04.70	St. Ziemia	Smarowanie części trących	28	2
4.	27.05.70	A. Służalec	Stosunek Lenina do nauki	8	—
5.	22.06.70	R. Świtka	Pewne zagadnienia półprzestrzeni sprężystej	18	3

Oddział w Gdańsku

6.	16.06.70	V. D. Kupradze T. Burczuladze (Tbilisi)	Zastosowania matematyki w teorii sprężystości	22	5
7.	18.06.70	R. Dąbrowski	Obliczanie powłok metodą elementów skończonych	20	6
8.	29.06.70	E. Bielewicz	O metodach numerycznych w teorii powłok	15	4

Oddział w Gliwicach

9.	09.04.70	T. Chmielniak, E. Czogała	Rozkład temperatury w przecie przy przypadkowych położeniach źródeł ciepła	27	19
10.	27.05.70	J. Kubik	Ekstremalne obciążenia w liniowych układach odkształcalnych	19	6
11.	„ „ „	A. Tylikowski T. Chmielniak	Przypadkowy rozkład temperatury w płycie o niejednorodnych stałych materiałowych	„	5

Oddział w Krakowie

12.	10.06.70	St. Kasprzyk	Globalna asymptotyczna stateczność układów nieliniowych	23	4
13.	26.06.70	W. Tonojan (Erewań ZSRR)	Pewne typy dualnych równań całkowych i ich zastosowanie w kontaktowych zagadnieniach teorii sprężystości	18	8

Oddział w Łodzi

14.	23.04.70	M. Łukowiak	Macierzowa metoda obliczeń statycznych dwupasowych układów liniowych	10	6
15.	21.05.70	K. Grossman	Drgania własne belki z masą skupioną w połowie długości opartej na sprężystych podporach	14	5

Oddział w Poznaniu

16.	21.05.70	A. Kabała	Wyznaczanie ugięć płyty w kształcie wycinka kołowego metodą różnic skończonych	15	6
17.	12.06.70	R. Świtka	Transformacje dyskretne	12	5

Oddział w Szczecinie

18.	11.04.70	A. Lisowski	Zastosowanie analogowej i cyfrowej techniki obliczeniowej do zagadnień mechaniki	20	4
19.	20.05.70	K. Grudziński	Problemy nośności połączeń wciskanych obciążonymi siłami lokalnymi	36	6
20.	09.05.70	A. Drescher (Warszawa)	Zastosowanie elastooptyki w badaniach cech mechanicznych ośrodków sypkich	16	3

Oddział w Warszawie

21.	06.4.70	J. M. Alexander (Londyn)	Plastyczne odkształcenia metali przy wysokich ciśnieniach	38	5
-----	---------	-----------------------------	---	----	---

Oddział we Wrocławiu

22.	13.04.70	J. Wojciechowski	Stan naprężeń u podnóża skarpy	11	5
23.	18.05.70	M. Zakrzewski	Historia rozwoju wytrzymałości materiałów w środowisku mechaników wrocławskich w minionym 25-leciu	21	4

24. 18.05.70 W. Kasprzyk, B. Lysik Zastosowanie analizy wymiarowej do
i R. Pomirski opisu obiektów na podstawie badań eks-
perymentalnych

6

2. Sesje naukowe

W dniu 6 kwietnia 1970 r. Oddział Warszawski PTMTS zorganizował sesję naukową, podczas której wygłoszono następujące referaty:

- 1) J. Oderfeld — zagajenie wprowadzające do tematu sesji,
- 2) J. Oderfeld — Optymalizacja konstrukcji,
- 3) A. Morecki — Mechanika manipulatorów,
- 4) M. Dietrych — Miernictwo dynamiczne kół zębatach.

W sesji wzięło udział 21 osób, a w dyskusji zabrano głos 11 razy.

II. ROZPOWSZECHNIANIE MECHANIKI TEORETYCZNEJ I STOSOWANEJ

1. Kontynuowanie i rozwijanie akcji wydawniczej

Organ PTMTS — MECHANIKA TEORETYCZNA i STOSOWANA ukazuje się nadal jako kwartalnik. W II kwartale 1970 r. ukazał się Tom 8, Zeszyt 2 o objętości 6,5 arkusza wydawniczego. Tom 8, Zeszyt 3 został złożony do druku, a zeszyt 4 znajdował się w opracowaniu technicznym.

2. Popularyzacja wiedzy w postaci organizowania kursokonferencji, kursów, wykładów popularyzujących oraz seminariów

a) *Kursy*

Oddział w Gliwicach kontynuował prowadzenie kursu na temat «Podstawy mechaniki ośrodków odkształcalnych».

Liczba uczestników kursu wynosiła 15 do 25 osób.

b) *Seminaria*

Oddział w Gdańsku prowadził seminarium na temat «Metody statystyczne w mechanice». Dwugodzinne wykłady odbywały się raz w tygodniu.

III. RÓŻNE

Kontrole

Oddział w Krakowie. W dniu 12 czerwca 1970 r. przeprowadzona została przez Wydział Spraw Wewnętrznych Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej w Krakowie kontrola działalności statutowej Oddziału.

W toku kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

XII ZJAZD DELEGATÓW PTMTS

W dniu 20 czerwca 1970 r. odbył się w Warszawie XII Zjazd Delegatów PTMTS. W zjeździe uczestniczyło 46 delegatów reprezentujących 10 Oddziałów Towarzystwa.

Obrady otworzył i zebranych powitał przewodniczący PTMTS — prof. dr Zbigniew BRZOSKA.

Zebrani uczcili minutową ciszą pamięć zmarłych, w okresie kadencji, członków Towarzystwa: z Oddziału w Gliwicach — prof. dr Zygmunta WUSATOWSKIEGO i prof. dr Stanisława OCHĘDUSZKO, z Oddziału w Krakowie — doc. dr Franciszka KOTOWSKIEGO i prof. Jana KRAKOWSKIEGO oraz z Oddziału w Warszawie — prof. dr Jarosława NALESZKIEWICZA i gen. bryg. prof. dr Ryszarda SZYMANIKA.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Otwarcie Zjazdu. Wybór przewodniczącego, zastępców przewodniczącego i sekretarzy Zjazdu.
2. Przyjęcie protokołu z XI Zjazdu Delegatów PTMTS.
3. Powołanie Komisji Matki i Komisji Skrutacyjnej.
4. Złożenie sprawozdania z działalności Towarzystwa.
5. Złożenie sprawozdania finansowego.
6. Sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej.
7. Dyskusja nad sprawozdaniami, przyjęcie ich oraz postawienie wniosku o udzielenie Zarządowi Głównemu absolutorium i głosowanie nad wnioskiem.
8. Wybory: a) uzupełniające członków Zarządu Głównego, b) uzupełniające Głównej Komisji Rewizyjnej.
9. Sprawa nadania członkostw honorowych.
10. Uchwalenie generalnych wytycznych działalności na następny okres.
11. Sprawy bieżące i wolne wnioski.

Na przewodniczącego obrad powołano prof. dr Ottona DĄBROWSKIEGO z Wrocławia, na zastępcę przewodniczącego — doc. dr Mariana SUCHARA z Łodzi oraz na sekretarza — dr Krzysztofa WERNEROWSKIEGO z Bydgoszczy.

Protokół z XI Zjazdu Delegatów PTMTS, odbytego w dniu 17 maja 1969 r., przyjęto bez zmian.

Komisję Matkę i Komisję Skrutacyjną powołano w składzie — prof. dr Zbigniew OLESIAK — przewodniczący oraz prof. dr Stanisław KOCANDA i dr Władysław WALCZAK — członkowie.

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa za rok 1969 oraz I kwartał 1970 r. złożył Sekretarz Generalny — prof. dr Zbigniew OSIŃSKI.

Sprawozdanie finansowe złożył skarbnik — prof. dr Czesław EIMER.

W imieniu Głównej Komisji Rewizyjnej sprawozdanie złożył jej członek — prof. dr Jan SZMELTER.

W dyskusji zabierali głos, w kolejności, profesorowie: J. MUTERMILCH, K. KUTARBA, Cz. EIMER, O. DĄBROWSKI, Z. OSIŃSKI, J. SZMELTER, dr K. WERNEROWSKI, doc. Z. ENGEL, doc. J. ANTONIAK, dr Z. WASZCZYSZYN.

Dyskusja dotyczyła budżetu, wpływów i wydatków, konkursów naukowych, składek członkowskich, prenumeraty i rozpowszechniania MECHANIKI TEORETYCZNEJ i STOSOWANEJ, nowych Oddziałów Towarzystwa oraz nauczania mechaniki w uczelniach technicznych.

Po przeprowadzonej dyskusji złożone sprawozdanie przyjęto.

Wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej o udzielenie Zarządowi Głównemu absolutorium z podziękowaniem przyjęto jednogłośnie. W imieniu Komisji Matki zabrał głos prof. dr Z. OLESIAK.

Upływa kadencja członków Zarządu Głównego profesorów: Czesława EIMERA, Wacława OLSZAKA i Zbigniewa OSIŃSKIEGO, zastępców członków Zarządu Głównego profesorów: Adama CYBULSKIEGO z Wrocławia i Władysława BOGUSZA (z Krakowa) oraz członka i zastępcy członka Głównej Komisji Rewizyjnej docentów: Henryka MIKOŁAJCZAKA (z Poznania) i Mieczysława WIZMURA (z Gdańska).

Komisja Matka wysunęła następujące propozycje:

na członków Zarządu Głównego profesorów: Wacława OLSZAKA — (ponownie), Zbigniewa OSIŃSKIEGO — (ponownie), Jana SZMELTERA, na zastępców członków Zarządu Głównego: prof. dr Zbigniewa BUDZIANOWSKIEGO (z Gliwic) i doc. dr Mariana SUCHARA (z Łodzi).

Prof. dr Z. OSIŃSKI wysunął kandydaturę prof. dr Czesława EIMERA — dotychczasowego skarbnika.

Prof. Cz. EMER zabrał głos prosząc o niezgłaszanie jego kandydatury do Zarządu Głównego, ze względu na liczne obowiązki zawodowe.

Następnie prof. Z. OLESIAK zgłosił kandydatury do Głównej Komisji Rewizyjnej: na członka — doc. dr Henryka MIKOŁAJCZAKA (z Poznania, ponownie), na zastępcę członka — prof. dr Janusza MURZEWSKIEGO (z Krakowa).

Wobec propozycji, aby prof. dr J. SZMELTER, będący dotychczas członkiem Komisji Rewizyjnej, wszedł do Zarządu Głównego, wysunięto na jego miejsce do Komisji Rewizyjnej kandydaturę prof. dr Stanisława KOCĄNDY.

W wyniku przeprowadzonego tajnego głosowania, powyżej zgłoszone osoby zostały wybrane do władz Towarzystwa.

Sprawę nadawania godności Członków Honorowych PTMTS zreferował prof. dr Z. OSIŃSKI, wysuwając kandydatury proponowane przez Zarząd Główny: prof. dr Edmunda KARAŚKIEWICZA, prof. dr Jerzego MUTERMILCHA i prof. dr Wacława OLSZAKA, a następnie uzasadnił poszczególne wnioski danymi dotyczącymi działalności naukowej i społecznej poszczególnych kandydatów, ze specjalnym podkreśleniem zasług położonych dla Towarzystwa.

Doc. dr Z. ENGEL w imieniu Oddziału PTMTS w Krakowie poparł wysunięte kandydatury.

Dr K. WERNEROWSKI poparł kandydaturę prof. dr E. KARAŚKIEWICZA.

W wyniku przeprowadzonego głosowania profesorowie: Edmund KARAŚKIEWICZ, Jerzy MUTERMILCH i Wacław OLSZAK zostali wybrani Członkami Honorowymi PTMTS.

Profesorowie J. MUTERMILCH i E. KARAŚKIEWICZ, w krótkich przemówieniach, podziękowali za przyznane im wyróżnienie i dowód uznania.

Przewodniczący PTMTS — prof. dr Z. BRZOSKA przedstawił generalne wytyczne kierunkowe działalności Towarzystwa. Jako zasadę przyjęto, że należy kontynuować te formy działalności, które sprawdziły się w latach ubiegłych. Prof. Z. BRZOSKA omówił szczegółowo następujące formy działalności:

1. Organizowanie regularnych zebrań naukowych poświęconych oryginalnym pracom naukowym, bądź tematom leżącym na styku z pokrewnymi naukami lub też na styku nauki z zagadnieniami przemysłu.

2. Organizowanie sympozjów również musi być nadal kontynuowane. Jeśli w niektórych Oddziałach wykształciła się pewna tradycja, należy ją utrzymać i rozwijać, jak np. planowane na rok 1971 kolejne Sympozjum Oddziału Warszawskiego z zakresu badań doświadczalnych w mechanice ciała stałego, sympozja na temat reologii organizowane przez Oddział we Wrocławiu, sympozja na temat drgań liniowych i nieliniowych przeprowadzane przez Oddział w Poznaniu. Takie tradycje należy kultywować i wykształcać w innych ośrodkach. Nie należy jednak zasklebiać się w tematach tradycyjnych i stałych dziedzinach, akcja bowiem nie wyklucza możliwości sięgania po nowe tematy i zagadnienia.

Pożyteczne również byłoby dążenie do stałego podnoszenia poziomu materiałów wydawanych na sympozja.

3. Konkursy. Proponuje się organizowanie trzech konkursów ogólnokrajowych. Dwóch jak, dotychczas, tzn. jeden na najlepszą pracę teoretyczną i jeden na najlepszą pracę doświadczalną (z tym, że przyjęto mniej konkursów, ale z wyższymi nagrodami). Trzeci konkurs, stanowiący pewnego rodzaju nową formę należałoby ogłosić na temat specjalny. Jest bowiem wiele tematów, które popchnęłyby naprzód wiedzę i należałoby taki temat potrzebny, a dotychczas nierozwiązany, umiejętnie wybrać.

4. Wydawnictwo MECHANIKA TEORETYCZNA I STOSOWANA. Zgodnie z zatwierdzonym, planem będą nadal ukazywały się 4 zeszyty rocznie o objętości 40 arkuszy wydawniczych.

Prof. dr Z. BRZOSKA stwierdził, że nie odpowiada mu nastawienie dyskusji proponującej obniżanie ceny wydawnictwa lub kładzenie nacisku, aby członkowie byli obowiązkowo stałymi prenumeratorami. Dyskusja powinna potoczyć się w kierunku znalezienia sposobów, aby pismo wydawać tak, żeby jego treść zachęcała do nabywania (jak np. «Przekrój» spod lady).

Pismo MECHANIKA TEORETYCZNA I STOSOWANA powinno zawierać artykuły naukowe, przeglądowe, choćby dlatego, że nie robią tego inne czasopisma. U nas zamieszcza się takie artykuły, ale trzeba na dobór tego rodzaju materiału położyć jeszcze większy nacisk. Należy również kontynuować rubrykę z «Życia Towarzystwa» oraz podawać zawiadomienia o kongresach zagranicznych. Dalej prof. BRZOSKA proponuje wprowadzenie rubryki problemów niewyjaśnionych, podając co w danej dziedzinie

i jej zakresie należy jeszcze zrobić. Byłaby to rubryka, prowadzona na wzór istniejącej w wydawnictwie ASTM.

Po dyskusji, w której zabrali głos profesorowie O. DĄBROWSKI i Z. BUDZIANOWSKI wytyczne kierunkowe zostały jednomyślnie przyjęte.

Prof., dr O. DĄBROWSKI złożył na ręce Przewodniczącego PTMTS podziękowanie dla Zarządu Głównego za całoroczną owocną pracę, następnie podziękował Komisji Matce i Komisji Skrutacyjnej oraz Delegatom i zaproszonym osobom za przybycie.

Doc. dr P. JASTRZĘBSKI złożył podziękowanie Ob. H. ROŚKIŃSKIEJ i personelowi administracyjnemu za całoroczną pracę oraz przygotowanie Zjazdu.

Prof. dr Z. BRZOSKA podziękował Przewodniczącemu Zjazdu — prof. dr O. DĄBROWSKIEMU oraz Prezydium Zjazdu, Komisji Matce, Członkom Zarządu Głównego, Przewodniczącym Oddziałów, Delegatom i wszystkim przybyłym osobom.

Zbigniew Olesiak (Warszawa)

WŁADZE POLSKIEGO TOWARZYSTWA MECHANIKI TEORETYCZNEJ I STOSOWANEJ W KADENCJI 1970/1971

1. **Zarząd Główny:** przewodniczący — prof. dr Z. BRZOSKA, zastępcy przewodniczącego: prof. dr B. STANISZEWSKI, prof. dr M. ŻYCKOWSKI, sekretarz generalny — prof. dr Z. OSIŃSKI, skarbnik — dr K. BORSUK, zastępca sekretarza generalnego — dr J. STUPNICKI, zastępca skarbnika — prof. dr J. SZMELTER, członek ZG — prof. dr W. OLSZAK, zastępcy członków ZG — prof. dr Z. BUDZIANOWSKI, doc. dr M. SUCHAR.

2. **Główna Komisja Rewizyjna:** przewodniczący — prof. dr Z. KĄCZKOWSKI, członkowie: doc. dr E. BIELEWICZ, prof. dr S. KOCĄŃDA, doc. dr H. MIKOŁAJCZAK, doc. dr J. SUŁOCKI, zastępca członka — prof. dr J. MURZEWSKI.

3. **Oddziały Towarzystwa i ich przewodniczący:** B y d g o s z c z — dr inż. K. WERNEROWSKI; C z ę s t o c h o w a — prof. dr J. KOŁAKOWSKI; G d a ń s k — prof. dr J. WIĘCKOWSKI; G l i w i c e — doc. dr J. ANTONIAK; K r a k ó w — doc. dr Z. ENGEL; Ł ó d ź — prof. dr Z. PARZEWSKI; P o z n a ń — prof. dr E. KARĄSKIEWICZ; S z c z e c i n — dr inż. J. MIERZEJEWSKI; W a r s z a w a — prof. dr Z. OLESIAK; W r o c ł a w — prof. dr O. DĄBROWSKI.

WYNIKI KONKURSU ODDZIAŁU WARSZAWSKIEGO PTMTS NA NAJLEPSZĄ PRACĘ TEORETYCZNĄ Z MECHANIKI W ZAKRESIE ZASTOSOWAŃ INŻYNIERSKICH

Na konkurs wpłynęło 16 prac z różnych ośrodków naukowych Polski. Sąd Konkursowy w składzie: prof. dr Jan SZMELTER — przewodniczący oraz członkowie: doc. dr Przemysław JASTRZĘBSKI, prof. dr Zbigniew KĄCZKOWSKI, doc. dr Marek KWIECIŃSKI, prof. dr Zenon Mróz na podstawie nadesłanych recenzji oraz po zreferowaniu poszczególnych prac i przeprowadzeniu szczegółowej dyskusji, postanowił co następuje:

Pierwszej nagrody nie przyznawać.

II nagrodę w wysokości 8.000,— zł przyznać dr Markowi JANASOWI (Warszawa) za pracę pt. *Obliczanie płyt podpartych nieprzesuwnie z uwzględnieniem efektu tarczowego.*

Trzy równorzędne nagrody III, po 5.000,— zł każda przyznać: 1) dr Marcinowi CHRZANOWSKIEMU (Kraków) za pracę pt. *O możliwości opisu pełnego procesu pelzania metali;* 2) mgr Zofii HANDZEL (Warszawa) za pracę pt. *Hipoteza dekohezji mikroobjętości poddanej działaniu zmiennych naprężeń;* 3) dr Janowi KRUSZEWSKIEMU (Gdańsk) za pracę pt. *Metoda sztywnych elementów skończonych w zastosowaniu do obliczeń częstości drgań własnych ustrojów okrętowych.*